

Miklavž.

Kaj si morete lepšega misliti za malčke, za otroke, kot je Miklavž!

To je čutil tudi Martinjakov Lojzek. Miklavž, ta se mu je takoj priljubil, ko je komaj vedel, koliko je Bogov; kaj še, še tega ni vedel. Dedek so ga enkrat vprašali, pa je pokazal dva: enega v kotu za mizo, drugega na steni poleg ure . . . Kaj so hoteli? . . .

No, torej Martinjakov Lojzek zastavi nekega večera dedku to le vprašanje: „Dedek, kako pa je to, da vsako leto pride k nam Miklavž, pa vselej takrat, ko spimo! Kako, da ga ni po dnevi, ali se boji?“

No, mislite si, da so bili dedek kaj v zadregi? Rekli so mu: „Le počakaj, bo pa letos prišel, ga boš pa videl, kakšen je. A do takrat se moraš naučiti: šest resnic, deset božjih zapovedi, vero in še kaj drugega, drugače te bo parkelj vrgel v sneg!“ —

„Hoha, dedek, parkeljček pa že ne, nak ne bo me ne! Ko ga bom zagledal, se mu bom skrtil za peč!“

„No bomo že videli, kaj bo naredil, če ne boš znal molitvic!“

Dedek so resno govorili. To je Lojzek tudi opazil in si je mislil: „E, kaj bi pa bilo, če bi se mi res kaj takega pripetilo, da bi me vzel parkeljček?“

O parkeljnih je Lojzek že marsikaj slišal. Sosedov Pepček mu je rekel: „Mene je ze enkrat za peto ugliznu, ko sem se bezu sklit za pec. Ko sem joku, so mi molali dati mama cukla!“

Lojzka so od tedaj dedek vsak večer izpraševali molitvice. Seveda mu ni šlo prav gladko, ker je bil star komaj pet let. A trde glave Lojzek ni bil. Le malo bolan je bil, — to se pravi: malo lenoba se ga je včasih poprijela. Kadar so dedek to opazili, so ga seveda prijeli za „sladke“, da je debelo pogledal, in so rekli: „Ali boš pazil ali ne!“

Nekoč je pa pogovor zanesel zopet na Miklavža. Dedek so rekli: „Le čakaj, te bo že Miklavž vprašal, kaj znaš!“

„Saj ga ne bo“, pravi Lojzek.

„Boš že videl.“

„Pa parkeljnov ne bo!“

„Le čakaj, še vzeli te bodo, če ne boš vsega znal . . .“

Lojzek je seveda zdaj moral verjeti. Kajti poznal je dedka, da govore vedno resnico.

Tako je bilo nekaj tednov pred svetim Nikolajem.

Približal se je zaželeni večer. Hiša Martinjakova je stala na koncu trga. Zvečer je bilo okrog nje vse živo. Na saneh so se namreč pripeljali čudno oblečeni možje, ki so začeli loviti ljudi.

Lojzka niso pustili vun, in tudi sam ni tiščal. Kajti videl je v mraku črne prikazni z rdečimi rožički in nosovi. Vsi domačini so bili zbrani v hiši in molili angelovo češčenje. Ko so odmolili, zaškripljejo zunaj vežna vrata in v sobo stopi velik mož v beli bradi in obleki, s škofovo palico v roki, na glavi pa škofovsko kapo. Bil je to Miklavž.

Lojzku pade klobuk iz rok in skoči k peči v kót. Kar se prikaže za Miklavžem angelček, nesoč zavojček.

O jej! O jej! Kaj pa za njim! Lojzek bi se bil skoro sesedel strahu, ko so zarožljale verige. V sobo pa se je pridrvila druhal črnih, hudih parkeljnov.

Miklavž stopi v sredo hiše in reče veličastno: „Mir!“ Vsi parkeljni se poizgubé v kót.

Miklavž nadaljuje: „Lojzek, kje si? . . . Pridi sem!“

Lojzek strahu ne ve, kaj naj stori. Že hoče zajokati in steči k materi, kar ga primejo dedek in peljejo pred Miklavža.

„Pokrižaj se!“

Lojzek vije prste, se drgne po nosu, po bradi . . . in roka mu omahne.

„No, si že priden, pa prav lep križ ni bil . . .“ veli Miklavž.

„Moli deset božjih zapovedi!“ Lojzek začne. Do tretje je šlo gladko, a četrte ni bilo več. — „Kaj bo, kaj bo!“ si misli. Tedaj zarožljajo parkeljni . . .

Miklavž mu pomaga: „Spoštuj očeta in . . .“ — „sina in svetega Duha.“ —

„Kaj praviš!“ Miklavž mu požuga s prstom: „Ti nisi priden! Ti si len!“

Tedaj pa zagodrnja za vrati parkelj, hoteč ga pograbiti in odnesti v sneg. Upil je in klical je Tonček na pomoč, a da ni bilo Miklavža, niti stric bi ga ne bili ubranili, tako je stezal parkelj kremplje po njem.

A Miklavž grdobo pokara in mu zapreti. Lojzek pa se hvaležno ozre v Miklavža. Miklavž ni bil trd mož, pa dâ Lojzku zavojček in reče: „To ti dam v dar, da boš leto osorej bolje znal in da se boš rajši učil. Priden bodi, da bom prišel še drugo leto, in da ti takrat prinesem vojaško obleko, sabljo, puško, konjička, da ga boš jahal, in kočijo, da se boš vozil v nji . . .“

Nato je Miklavž odšel. Lojzek pa se od tedaj prav pridno uči. Ne toliko zaradi daril, ki mu jih je obljubil Miklavž, marveč zato, da popravi, kar je z lenobo zagrešil lani. Hkrati pa tudi verjame — kar so mu ded že zatrdili stokrat — da se treba učiti za življenje, ne pa za minljiv dar, ki danes je in ga jutri ni.

Taras Vaziljev.

Ptički.

Pridi, pridi,
Ptička mila,
Da ti gladim
Mehka krila.

A odšle so
Lepe nade,
Mrzel krije
Sneg nasade.

Ti poleti
Si vesela
Meni, sebi
Sladko pela:

Pa še kril bo
Dolge dneve,
Naše hiše
Naše hleve.

„Vedno vigred
Nam bo klila,
Vedno vence
Rož bo vila.“

Naj vse hribe
Sneg zagrebe,
Pač bo grela
Mene, tebe.

Gradiški.

